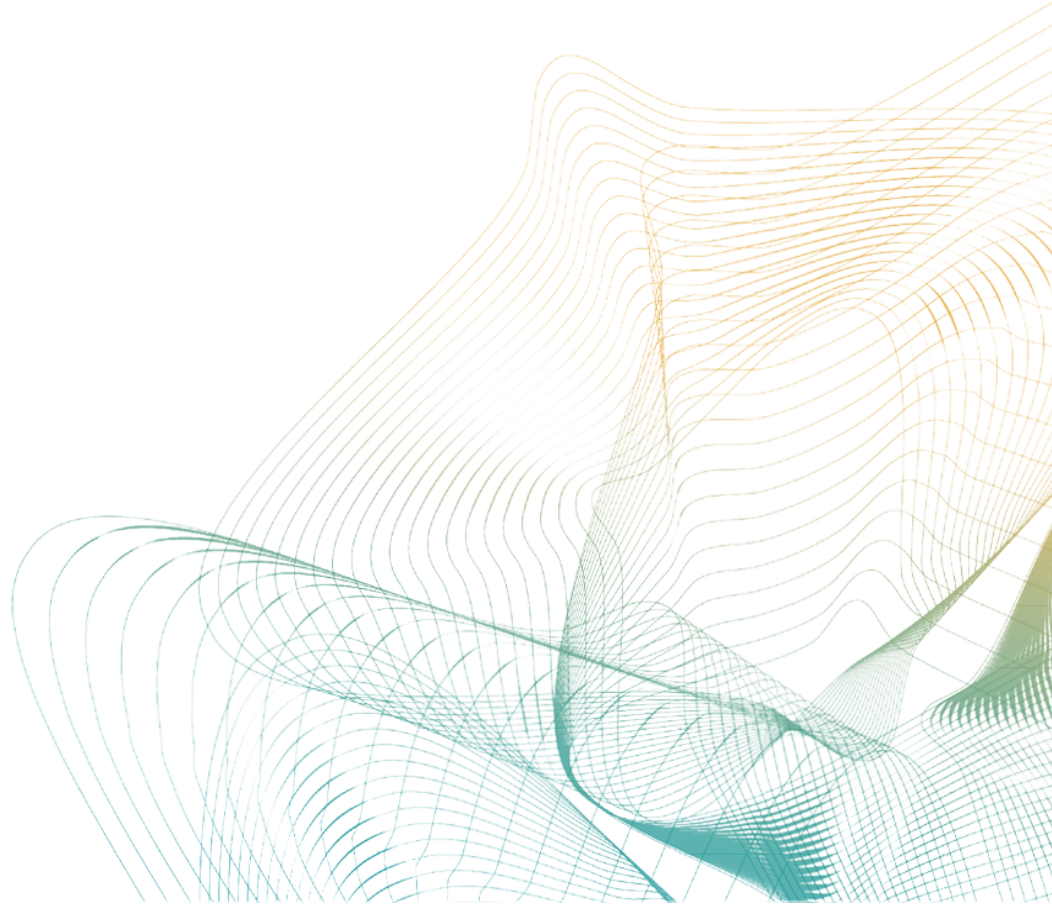

Nisan Ayı Fiyat Gelişmeleri

6 Mayıs 2019

Özet

Nisan ayında tüketici fiyatları yüzde 1,69 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,21 puan azalarak yüzde 19,50 olmuştur. Çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonundaki yavaşlama temel mal grubu kaynaklı olarak devam etmiş, hizmet enflasyonu görece yatay seyrini sürdürmüştür. Çekirdek göstergelerin ana eğilimi ise düşük seviyelerini korumuştur. Bu dönemde, enerji grubunda fiyatlar aylık bazda artsa da yıllık enflasyon baz etkileriyle gerilemiştir. Gıda yıllık enflasyonu işlenmemiş gıda fiyatları öncülüğünde yükselişini sürdürmüştür.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

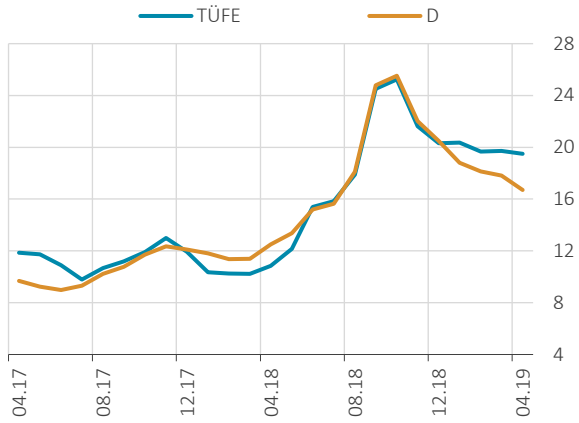

Değerlendirmeler

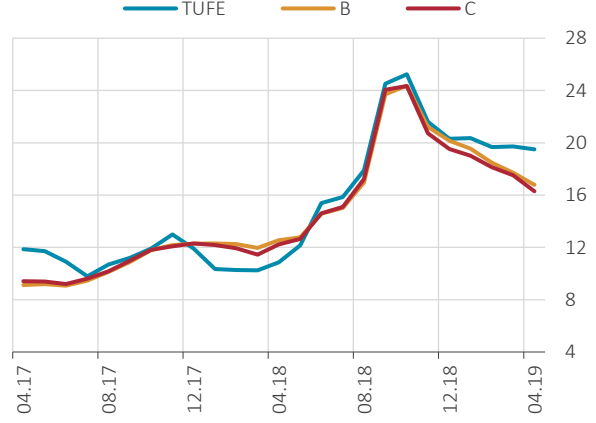
Nisan ayında tüketici fiyatları yüzde 1,69 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,21 puan azalarak yüzde 19,50 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,94 ve 1,23 puan azalarak yüzde 16,78 ve 16,30 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre temel mal, enerji ve hizmet gruplarının katkılarında sırasıyla 0,55, 0,25 ve 0,05 puan düşüş gözlenirken, gıda ve alkol-tütün gruplarının katkıları 0,33'er puan artmıştır.

Grafik 1: TÜFE ve D (Yıllık % Değişim)

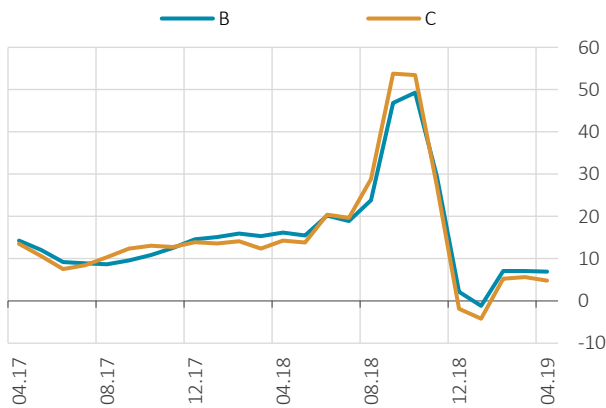

Grafik 2: TÜFE, B ve C (Yıllık % Değişim)

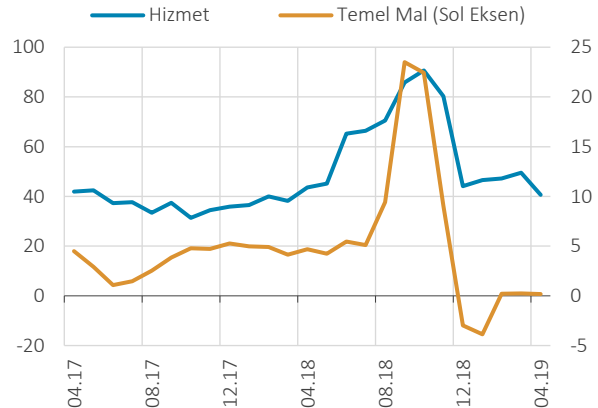

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamaları yataya yakın seyretmiştir (Grafik 3). Bu dönemde ana eğilim hizmet grubunda bir miktar düşerken, temel mal grubunda önemli bir değişim göstermemiştir (Grafik 4).

Grafik 3: B ve C (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

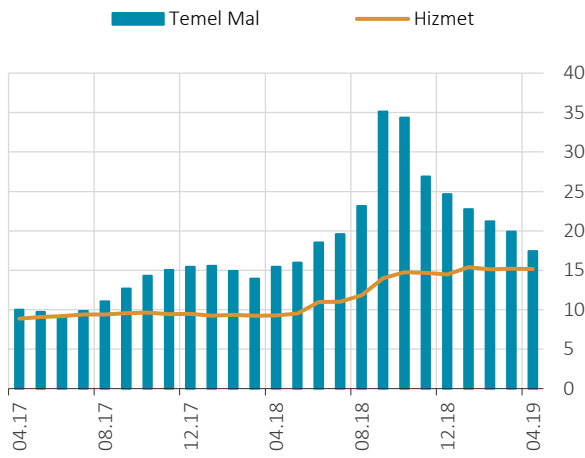
Grafik 4: Temel Mal ve Hizmet (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

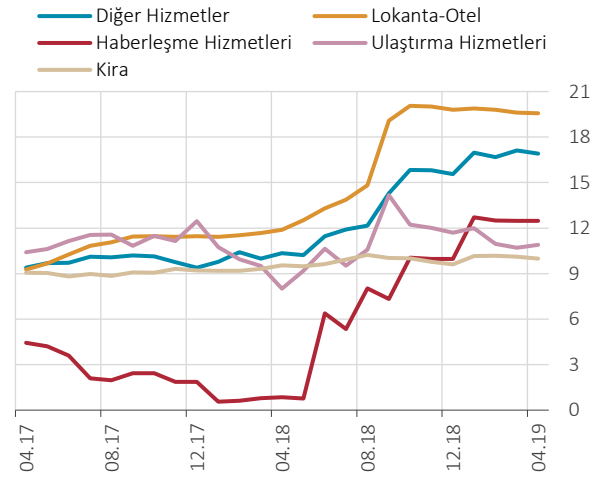
Nisan ayında hizmet fiyatları yüzde 0,81 oranında yükselmiş, yıllık enflasyonu ise yüzde 15,15 ile yataya yakın seyretmiştir (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde alt gruplarda yıllık enflasyon bir önceki aya göre kayda değer bir değişim göstermemiştir (Grafik 6). Ulaştırma hizmetleri fiyatlarındaki yükselişte şehirlerarası karayolu yolcu taşıma hizmetleri belirleyici olmuştur. Diğer hizmetler grubunda, emek yoğun kalemlerde (bakım onarım, ev içi hizmetler, berber-kuaför vb.) fiyat artışlarının yüksek seyrettiği gözlenmiştir. Bunun yanında, geçmiş enflasyona endeksleme davranışına da bağlı olarak eğitim

hizmetlerindeki yüksek fiyat artışları devam etmiştir. Kira grubunda ise aylık artışlar düşük seyrini korumuştur.

Grafik 5: Temel Mal ve Hizmet (Yıllık % Değişim)

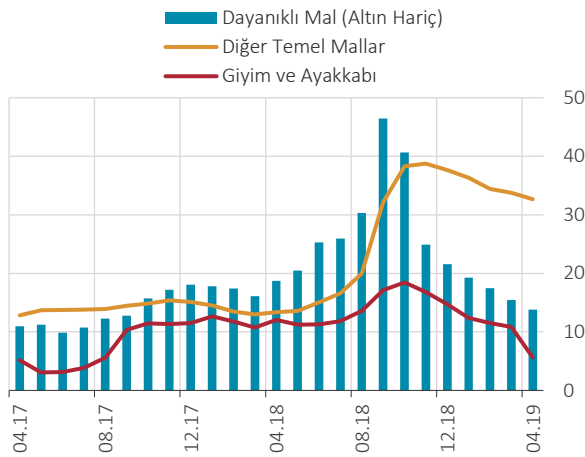

Grafik 6: Hizmetler (Yıllık % Değişim)

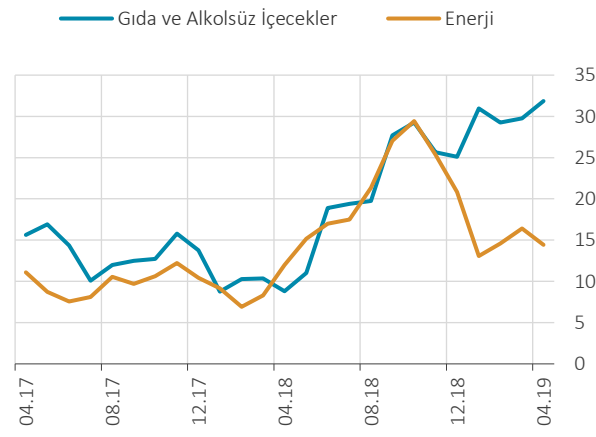

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Nisan ayında 2,47 puan düşüşle yüzde 17,45 olmuştur (Grafik 5). Yıllık enflasyon tüm alt gruplarda gerilemeye devam etmiştir (Grafik 7). Aylık bazda yüzde 1,97 oranında yükselen dayanıklı mal grubunda mobilya (yüzde 6,15), otomobil (yüzde 1,00) ve beyaz eşya (yüzde 2,19) fiyatları öne çıkmıştır. Diğer temel mallar grubunda ise fiyat artışı ılımlı görünümünü korumuştur. Bu dönemde, giyim fiyatlarındaki artış mevsim ortalamalarının oldukça altında kalmıştır. Özetle, temel mal grubu enflasyonu Türk lirasındaki değer kaybına karşın iç talepteki zayıf seyrin de etkisiyle yavaşlamıştır.

Grafik 7: Temel Mallar (Yıllık % Değişim)

Grafik 8: Gıda ve Enerji (Yıllık % Değişim)

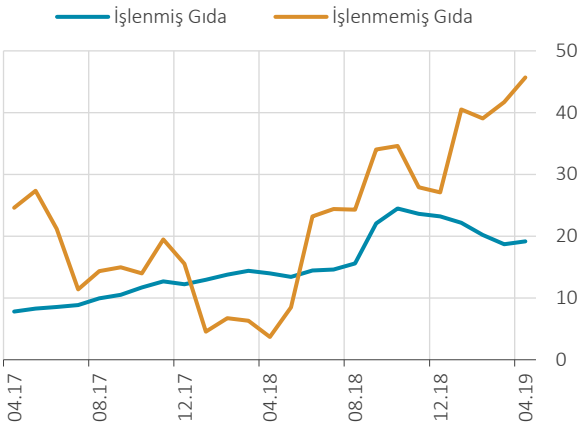
Enerji fiyatları Nisan ayında yüzde 1,00 oranında artmıştır (Tablo 1). Bu gelişmede döviz kuru ve petrol fiyatları kaynaklı olarak aylık bazda yüzde 2,35 oranında artış gösteren akaryakıt fiyatları etkili olmuştur. Bu dönemde, eşel mobil uygulamasının devreye girmesi akaryakıt fiyatlarında daha olumsuz bir görünümü sınırlamıştır. Bu çerçevede, enerji grubu yıllık enflasyonu baz etkisiyle yüzde 14,42 seviyesine gerilemiştir (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Nisan ayında 2,09 puan artarak yüzde 31,86 olmuştur (Grafik 8 ve Tablo 2). Bu yükselişte, yıllık enflasyonu yüzde 45,69'a ulaşan işlenmemiş gıda grubu belirleyici olmuştur (Grafik 9). Özellikle, taze meyve-sebze grubunda yıllık enflasyonun yüzde 73,66'ya ulaşması dikkat çekmiştir (Grafik 10). Bu dönemde, patates (yüzde 23,17) ve beyaz et fiyatları (yüzde 10,84) yüksek oranda artarken, kırmızı et fiyatlarında Mart ayında görülen artış eğilimi önemli ölçüde hızlanmıştır (yüzde

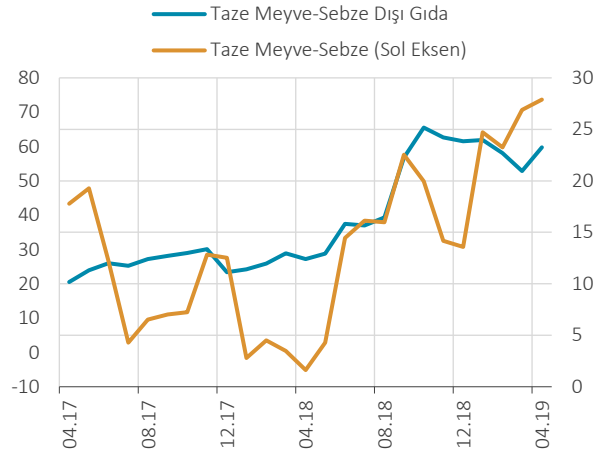
6,39). İşlenmiş gıda grubunda fiyatlar Nisan ayında yüzde 0,97 oranında artmış; grup yıllık enflasyonu 0,47 puan yükselişle yüzde 19,16 olmuştur. Bu grupta ekmek-tahıllar başta olmak üzere alt gruplar genelinde fiyat artışları izlenmiştir. Bu gelişmelerle, taze meyve-sebze dışı gıda yıllık enflasyonu yüzde 23,26 seviyesine yükselmiştir (Grafik 10).

Nisan ayında tütün ürünleri fiyatları yüzde 7,45 oranında artmıştır. Böylelikle, tütün ürünlerindeki nispi ÖTV oranının Ocak ayında yüzde 63'ten yüzde 67'ye yükseltilmesinin ilk yansımaları görülmüştür. Bu doğrultuda, alkol-tütün grubunun yıllık enflasyonu 6,95 puan artışla yüzde 9,66'ya ulaşmıştır. Fiyat ayarlamalarının sürmesiyle tütün grubu enflasyonundaki yükselişin Mayıs ayında devam etmesi beklenmektedir.

Grafik 9: İşlenmiş ve İşlenmemiş Gıda
(Yıllık % Değişim)

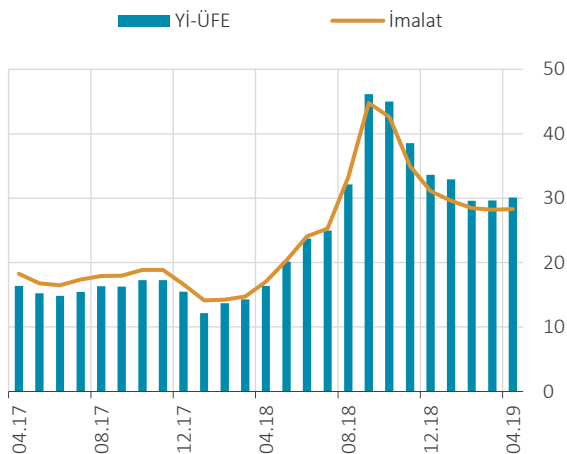
Grafik 10: Taze Meyve-Sebze ve Diğer Gıda
(Yıllık % Değişim)

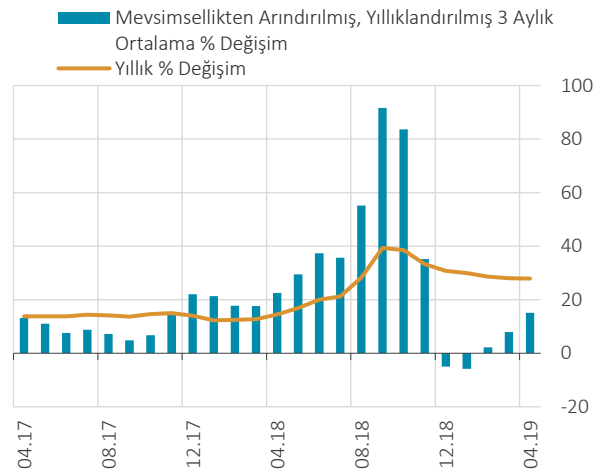
Yİ-ÜFE

Yurt içi üretici fiyatları Nisan ayında yüzde 2,98 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,48 puan yükselerek yüzde 30,12 olmuştur (Grafik 11). Bu artışta, döviz kuru gelişmeleri ile petrol fiyatlarındaki artışın etkisi hissedilmiştir. Bu dönemde, petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi yükselmiştir (Grafik 12).

Grafik 11: Yİ-ÜFE ve İmalat (Yıllık % Değişim)

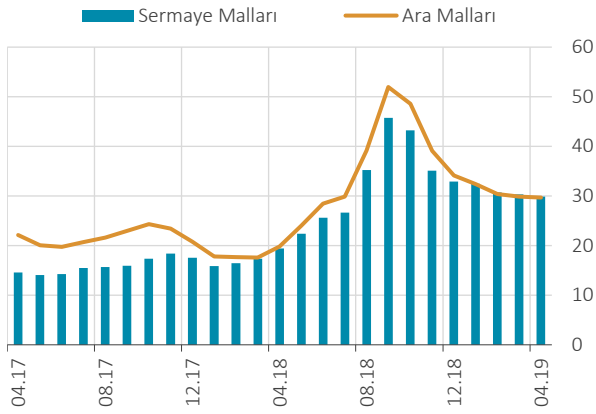

Grafik 12: Petrol ve Ana Metal Hariç İmalat

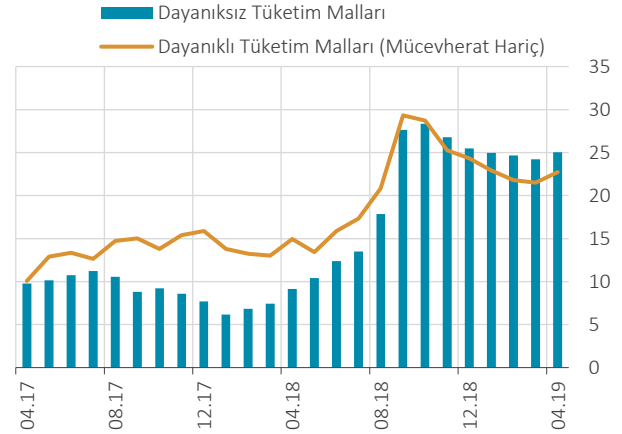

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, enerji grubunda belirgin olmak üzere, fiyatların alt gruplar genelinde arttığı gözlenmiştir (Tablo 3). Enerji grubundaki artışta petrol ürünleri ile elektrik fiyatları etkili olmuştur. Dayanıklı tüketim malları fiyatları mobilya grubu; dayanıksız tüketim malları fiyatları ise et ürünleri öncülüğünde yükselmiştir. Ara malı grubundaki fiyat artışında demir-çelik, tekstil iplik ve elyafları ile temel kimyasallar; sermaye mallarında metal yapı ürünleri, motorlu kara taşıtlarının parça ve aksesuarları ile makineler belirleyici olmuştur. Sonuç olarak, tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı maliyet baskıları güçlenmiştir.

Grafik 13: Ara ve Sermaye Malları (Yıllık % Değişim)

Grafik 14: Tüketim Malları (Yıllık % Değişim)

Tablolar

Tablo 1: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Nisan 2019	Nisan 2018	Nisan 2019	Nisan 2018
TÜFE	1,69	1,87	19,50	10,85
1. Mallar	2,05	2,28	21,25	11,50
Enerji	1,00	2,76	14,42	11,99
Gıda ve alkolsüz	1,40	-0,21	31,86	8,81
İşlenmemiş Gıda	1,78	-1,01	45,69	3,69
Taze Meyve-Sebze	-3,67	-5,32	73,66	-5,14
Diğer İşlenmemiş	6,14	1,70	30,21	9,77
İşlenmiş Gıda	0,97	0,58	19,16	13,98
Ekmek ve Tahıllar	0,98	0,56	20,92	11,76
Diğer İşlenmiş	0,97	0,58	18,23	15,24
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	2,89	3,83	16,90	13,09
Temel Mallar	2,29	4,44	17,45	15,46
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	1,97	3,44	13,81	18,74
Giyim ve Ayakkabı (*)	5,46	10,59	5,67	12,04
Diğer Temel Mallar	0,68	1,51	32,68	13,36
Alkollü İçecekler ve Tütün	6,77	0,01	9,66	0,90
Altın	3,72	5,42	34,87	16,60
2. Hizmetler	0,81	0,86	15,15	9,27
Kira	0,61	0,74	9,98	9,54
Lokanta ve Oteller	1,13	1,15	19,58	11,88
Ulaştırma Hizmetleri	0,91	0,74	10,88	8,01
Haberleşme Hizmetleri	0,01	0,00	12,48	0,85
Diğer Hizmetler*	0,86	1,04	16,92	10,34
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	1,45	2,27	16,78	12,54
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	1,56	2,63	16,30	12,24
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	1,42	2,39	16,70	12,50
F - Yönetilen-Yönlendirilen Fiyatlar Hariç TÜFE	1,63	2,12	21,31	11,76

Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

Tablo 2: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Nisan 2019		Nisan 2018	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	1,69	19,50	1,87	10,85
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	23,29	1,40	31,86	-0,21	8,81
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,23	6,77	9,66	0,01	0,90
Giyim ve Ayakkabı	7,24	5,36	5,91	10,40	12,03
Konut	15,16	0,37	15,31	1,29	10,63
Ev Eşyası	8,33	2,65	27,64	2,11	16,75
Sağlık	2,58	0,49	19,75	0,46	9,97
Ulaştırma	16,78	1,19	12,55	3,54	16,45
Haberleşme	3,69	-0,30	10,20	-0,04	-0,06
Eğlence ve Kültür	3,29	1,04	19,33	1,67	8,18
Eğitim	2,40	1,26	12,82	0,68	10,86
Lokanta ve Oteller	7,86	1,13	19,58	1,15	11,88
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,15	1,94	27,47	2,32	12,03

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3: Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Nisan 2019		Nisan 2018	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	2,98	30,12	2,60	16,37
Madencilik	3,06	3,45	25,42	1,79	15,90
İmalat	89,31	2,86	28,31	2,79	17,04
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,19	2,68	27,86	2,58	16,34
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	76,71	2,44	27,95	2,46	14,56
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtımı	6,52	4,96	57,87	0,76	8,88
Su Temini	1,11	0,36	0,33	0,79	4,80
Ana Sanayi Kollarına göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		2,54	29,69	2,70	19,80
Dayanıklı Tüketim Malları		3,35	23,55	2,30	15,15
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		3,36	22,72	2,34	14,96
Dayanısız Tüketim Malları		3,21	25,03	2,54	9,15
Sermaye Malı		1,83	29,87	2,20	19,45
Enerji		5,29	47,55	2,92	17,66

Kaynak: TÜİK.